

Αρ. Πρωτοκόλλου 4β

Έκδοση 1^η

Απρίλιος 2013

Σελίδα 1 από 7

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΘΕΤΗΡΑ ΚΥΣΤΕΩΣ ΣΕ ΑΝΤΡΑ

Συντακτική Ομάδα	Λεμονάκη Βασιλική Αλεξίου Αναστασία Διπλού Αγγελική
Συντονιστική Ομάδα	Γραφείο Εκπαίδευσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γραφείο Ποιότητας
Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας	Τσάνη Παρασκευή
Πρόεδρος Ε.Ν.Α.	Κούτσια – Καρούζου Χρυσούλα
Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου	Σαράφης Κυριάκος
Διοικητής & Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ» Βούλας	Κεχαγιάς Δημήτριος
Απόφαση Δ.Σ. της Υπ' αριθμ. 5 ^{ης} /28-3-2013 Συνεδρίασης	Κάθε αντίγραφο του παρόντος εγγράφου ισχύει μόνο όταν φέρει τη σφραγίδα πηγής πρόελευσης: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ» ΒΟΥΛΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Καθετηριασμός ουροδόχου κύστης είναι η εισαγωγή καθετήρα δια μέσου της ουρήθρας στην κύστη.

ΣΚΟΠΟΣ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ :

- Παρακολούθηση του ρυθμού παραγωγής ούρων με ακρίβεια π.χ .σε βαριά πάσχοντες ασθενείς.
- Προεγχειρητικά σε μεγάλα χειρουργεία ή σε χειρουργεία όπου ο ασθενής παραμένει κατακεκλειμμένος για μεγάλο διάστημα.
- Επίσχεση ούρων.
- Παροχέτευση ούρων σε ασθενείς που δεν είναι σε θέση να ουρήσουν.
- Σε ασθενείς με απώλεια ούρων για λόγους καθαριότητας και πρόληψης κατακλίσεων όπως σε νευρολογικές παθήσεις ,κωματώδεις καταστάσεις κλπ.
- Για θεραπευτικό σκοπό π.χ έγχυση φαρμάκων στην κύστη.
- Για διαγνωστικό σκοπό π.χ συλλογή καθαρού δείγματος ούρων όταν ο ασθενής δεν συνεργάζεται.
- Για πλύσεις ουροδόχου κύστης.

ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ:

Τρόψη ουρήθρας εξαιτίας τραυματισμού της πυέλου (παρουσία αίματος στο έξω στόμιο της ουρήθρας).

ΥΛΙΚΑ –ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Για την προετοιμασία του δέρματος:

- Αποστειρωμένες γάζες.
- Αντισηπτικό διάλυμα.

Για το άσηπτο πεδίο:

- Αποστειρωμένο τετράγωνο σχιστό.
- Γάντια αποστειρωμένα.

Για τον καθετηριασμό:

- Καθετήρες Foley ενηλίκων δυο ή τρεις 2way ή 3 way συνήθως Νο 16 ή 18 ανάλογα με το σκοπό του καθετηριασμού.
- Set καθετηριασμού που περιέχει νεφροειδές με γάζες και λαβίδα.
- Αδιάβροχο πεδίο.
- Νεφροειδές.
- Αποστειρωμένη υδροδιαλυτή λιπαντική ουσία.
- Σύριγγα των 10cc με φυσιολογικό ορό.
- Ουροσυλλέκτης κλειστού κυκλώματος.
- Δοχείο καλλιέργειας και γενικής ούρων κατά περίπτωση.
- Στατό ουροσυλλέκτη.
- Παραβάν.
- Τροχήλατο νοσηλείας με κάδο απόρριψης ΕΙΑ.

ΦΑΣΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ Προετοιμασία του ασθενή και του περιβάλλοντα χώρου για τον καθετηριασμό.

Η εφαρμογή του καθετήρα είναι προτιμότερο να γίνεται από γιατρό ή νοσηλεύτη.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
Ενημέρωση του ασθενή για το σκοπό και την διαδικασία.	Διασφάλιση συγκατάθεσης και καλύτερης συνεργασίας της ασθενούς.	Ενισχύεται η εμπιστοσύνη του ασθενή.
Τοποθέτηση παραβάν.	Αποφυγή έκθεσης ασθενούς.	Βασική αρχή σεβασμού της προσωπικότητας.
Εξασφάλιση καλού φωτισμού και θερμοκρασία δωματίου.	Διευκόλυνση διαδικασίας.	
Συγκέντρωση των υλικών σε θέση προσβάσιμη στον ασθενή.	Εξοικονόμηση χρόνου και κινήσεων.	Προάγεται η αποδοτικότητα.
Υγιεινή των χεριών.	Προστασία του ασθενή από μεταφορά μικροβίων που αποικίζουν τον επαγγελματία υγείας.	Πλύσιμο με νερό και σαπούνι ή αντισηψία με αλκοολούχο διάλυμα.
Χρήση απλών γαντιών.	Προστασία επαγγελματία υγείας από επαφή με εκκρίσεις σώματος.	
Απομάκρυνση κλινοσκεπασμάτων μέχρι τους μηρούς (αφαίρεση ενδυμάτων) και απομάκρυνση των άνω άκρων σε μη συνεργάσιμους ασθενείς.		
Τοποθέτηση ασθενή σε ύπτια θέση και τα άκρα σε έκταση.	Διευκόλυνση διαδικασίας.	
Τοποθέτηση αδιάβροχου υποστρώματος κάτω από το πέος.	Προστασία λευχειμάτων.	
Αφαίρεση γαντιών.		
Αντισηψία χεριών.		Σύμφωνα με τα 5 βήματα «Υγιεινής των χεριών».
Τοποθέτηση στατό με ουροσυλλέκτη στο κρεβάτι.		Ο ουροσυλλέκτης είναι αποστειρωμένος κλειστού κυκλώματος για την πρόληψη ουρολοιμώξεων.
Αντισηψία χεριών.		Σύμφωνα με τα 5 βήματα «Υγιεινής των χεριών».

ΦΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ- ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΘΗΤΗΡΑ ΚΥΣΤΕΩΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
Χρήση αποστειρωμένων γαντιών (αφού έχει προηγηθεί αντισηψία των χεριών).		Εφαρμογή άσηπτης τεχνικής.
Τοποθέτηση αποστειρωμένου σχιστού στο πέος προσέχοντας να μην έλθουν σε επαφή τα γάντια με μη αποστειρωμένες επιφάνειες π.χ. σεντόνι.		Εάν τα αποστειρωμένα γάντια έλθουν σε επαφή με μη αποστειρωμένες επιφάνειες αντικαθίστανται.
Καθαρισμός της περιοχής με αντισηπτικό διάλυμα. Με τον δείκτη και τον αντίχειρα σύρουμε πίσω την ακροποσθία για να αποκαλυφθεί η βάλανος σε ασθενείς που δεν έχουν κάνει περιτομή. Καθαρίζουμε καλά με μια εμβαπτισμένη γάζα. Χρησιμοποιούμε μία γάζα κάθε φορά κάνοντας κυκλική κίνηση. Ξεκινάμε με την σειρά πρώτα από το στόμιο της ουρήθρας προς την περιφέρεια κυκλικά.	Διευκόλυνση στον καθαρισμό της ουρήθρας. Μείωση μικροβιακού φορτίου.	Η διαδικασία καθαρισμού επαναλαμβάνεται 2-3 φορές.
Αφαίρεση γαντιών.		
Αντισηψία χεριών.		Σύμφωνα με τα 5 βήματα «Υγιεινής των χεριών».
Χρήση αποστειρωμένων γαντιών.		
Άνοιγμα του αποστειρωμένου set καθετηριασμού. Εμβάπτιση γαζών με αντισηπτικό διάλυμα.		
Άνοιγμα του καθετήρα. Τοποθέτηση σύριγγας με N/S 0,9% ορό στον ειδικό αυλό. Φουσκώνουμε το μπαλόνι, αναρροφούμε πίσω και αφήνουμε την σύριγγα προσαρμοσμένη.	Έλεγχος για τυχόν διαφυγή.	Αποφυγή άσκοπου καθετηριασμού. Το μέγεθος του καθετήρα πρέπει να είναι μικρότερο από την ουρήθρα για αποφυγή τραυματισμού.
Λίπανση του άκρου του καθετήρα και έγχυση γέλης ξυλοκαΐνης στην ουρήθρα.	Διευκόλυνση εισαγωγής καθετήρα. Τοπική αναισθησία.	Τηρούμε άσηπτη διαδικασία.
Κράτημα του πέους οριζόντια.	Εκθειάζεται η ουρήθρα και διευκολύνεται η εισαγωγή του καθετήρα.	Το χέρι δεν είναι πλέον αποστειρωμένο.
Κράτημα του άκρου του καθετήρα με το αποστειρωμένο γάντι ή τη λαβίδα.		Το περιφερικό άκρο του καθετήρα αφήνεται σε νεφροειδές ή συνδέεται με τον ουροσυλλέκτη.
Πρώθηση του καθετήρα στην ουρήθρα με ήπιους χειρισμούς και	Αποφυγή τραυματισμού της ουρήθρας	

μικρές κινήσεις.		
Εισαγωγή του καθετήρα μέχρι το διχασμό της άκρης του καθετήρα.		Ο ασθενής μπορεί να βοηθήσει παίρνοντας βαθιές αναπνοές κατά την φάση της προώθησης για αποφυγή σπασμών ουρήθρας.
Προωθείται το περιεχόμενο της σύριγγας και γεμίζει το μπαλόνι του ουροκαθετήρα.		6 cc- 8 cc N/S 0.9% ορού είναι αρκετά. Στη συσκευασία του καθετήρα συνήθως αναγράφεται η ποσότητα του ορού που χρειάζεται.
Ελαφρό τράβηγμα του καθετήρα προς τα έξω.	Επιβεβαίωση ότι το μπαλόνι είναι φουσκωμένο και δεν πρόκειται να φύγει ο καθετήρας.	
Επαναφορά βαλάνου στη κανονική θέση.	Αποφεύγεται η διαταραχή κυκλοφορίας η διόγκωση και η σύσφιξη της βαλάνου που προκαλούν παραφίμωση.	
Σύνδεση του καθετήρα με το σωλήνα του ουροσυλλέκτη.	Διατήρηση κλειστού κυκλώματος για αποφυγή ουρολοιμώξεων.	Ο ουροσυλλέκτης: -Δεν πρέπει να σηκώνεται στο επίπεδο της κύστης για αποφυγή παλινδρόμησης ούρων. - Δεν πρέπει να αγγίζει το δάπεδο. -Αδειάζει από την ειδική βαλβίδα αφού πρώτα απολυμανθεί σε ειδικό δοχείο (ξεχωριστό για κάθε ασθενή).
Απομάκρυνση του χρησιμοποιημένου υλικού και απόρριψη του σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Διαχείρισης Αποβλήτων. Τακτοποίηση ασθενούς.		
Απόρριψη γαντιών.		Η απόρριψη τους γίνεται σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Διαχείρισης Αποβλήτων.
Αντισηψία των χεριών.		Η αντισηψία των χεριών πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Ο καθετηριασμός ουροδόχου κύστης πρέπει να περιορίζεται αυστηρά όπου κρίνεται απαραίτητος.
- Σε περίπτωση στένωσης της ουρήθρας απαιτείται χρήση ειδικού καθετήρα.
- Η χρονική διάρκεια παραμονής του καθετήρα περιορίζεται στον απόλυτα απαραίτητο χρόνο.
- Οι ουροκαθετήρες αντικαθίστανται ανάλογα με τις οδηγίες τις οποίες προτείνει ο κατασκευαστής. Ενδείξεις αλλαγής είναι η συχνή απόφραξη που δημιουργεί ανάγκη για συχνές πλύσεις και η παρουσία συγκριμάτων μέσα σε αυτόν. Ο καθετηριασμός πρέπει να διενεργείται από καλά εκπαιδευμένο προσωπικό.
- Σε περίπτωση επίσχεσης ούρων δεν αφαιρείται όλο το ποσό των ούρων από την κύστη αλλά τμηματικά γιατί μπορεί να προκληθεί αιμορραγία λόγω απότομης μείωσης της αρτηριακής πίεσης και διαστολής των αγγείων. Δεν απομακρυνόμαστε μέχρι να ελέγξουμε τη λειτουργία του καθετήρα και την ποσότητα των ούρων που παροχετεύτηκαν (30' = 500 cc ούρα, πάνω από 500cc διακόπτεται η ροή με λαβίδα). Επίσης ελέγχουμε την όψη και το χρώμα των ούρων για πιθανή παρουσία αίματος.
- Εάν για κάποιο λόγο παραβιαστεί το κλειστό κύκλωμα ή υπάρξει διαρροή από το σύστημα ο καθετήρας αντικαθίστανται χρησιμοποιώντας άσηπτη τεχνική και αποστειρωμένα υλικά.
- Αντισηψία των χεριών απαιτείται πριν από οποιοδήποτε χειρισμό στον ουροκαθετήρα και ουροσυλλέκτη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Σαχίνη-Καρδάση, Α., Πάνου Μ. Νοσηλευτικές Διαδικασίες. Στο Παθολογική & Χειρουργική Νοσηλευτική. Τόμος 1ος Αθήνα, Εκδόσεις Βήτα. Β' επανέκδοση 2002 σελ: 388-394 , 468-480.
2. Καλοφυσούδης Ι. Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα και Διαδικασίες. Στο Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Αθήνα, Εκδόσεις Λίτσας 2000. Σελ.129-130.
3. CDC, [Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee \(HICPAC\)](#), 2009 Guideline for Prevention of Catheter Associated Urinary Track Infections. Διαθέσιμο στον Δικτυακό τόπο: http://www.cdc.gov/hicpac/cauti/001_cauti.html
4. Campell-Walsh-Urology Edition 10th 2012.
5. Brewster S: Urology, a handbook for medical student. Edition 1st 2001.
6. Mills K: Color Atlas and Text of Emergencies Edition 2nd 1998.